

Københavns og Vartov Valgmenigheder

April 2025 Nr. 1

Faustisk fristelse

1. søndag i fasten: Matt 4,1-11

Nogle af verdenslitteraturens største værker stammer fra denne tekst. Vers otte og ni har givet anledning til både klassiske og moderne mesterværker. Det er de vers, der lyder:

”Igen tog Djævelen ham med sig, denne gang til et meget højt bjerg, og viste ham alle verdens riger og deres herlighed og sagde til ham: ’Alt dette vil jeg give dig, hvis du vil kaste dig ned og tilbede mig’.” Det tilbud har tiltrukket forfattere i hundredvis af år. For det er en fascinerende tanke, at man kan få alt, hvis man blot vil gå i tjeneste for det onde. Måske har der altid været en legende om en mand, der tog imod det tilbud, som Jesus afslog. Men i 1500-tallet blev tanken forbundet med en bestemt person, da videnskabsmanden Johann Georg Faust lagde navn til hovedpersonen i bogen *Historien om Johann Faust*. I utilfredshed over sine videnskabelige resultater indgår Faust en pagt med djævelen gennem en diabolisk

udsending ved navn Mefistofeles. I 24 år skal Mefistofeles tjene Faust. Herefter kan Djævelen hente ham. Faust gør, hvad Jesus afviser. Han overgiver sig til Djævelen mod at få alle verdens riger og deres herlighed til gengæld.

De største forfattere har gendigtet historien om Faust: Fra Christopher Marlowe og Johann Wolfgang Goethe over Gertrude Stein og Thomas Mann til Karl Ove Knausgård. Forfatterne tilføjer noget til myten. Navnlig gør de klart, hvad det betyder at sælge sin sjæl til Djævelen. For Djævelen tager et pant. Faust får succes i kunst og videnskab, men han bliver ude af stand til at have menneskelige relationer. Goethe gør det tydeligt, da han skriver Gretchen ind i dramaet. Hun er en ung pige, som Faust forfører og gør gravid. Gretchen føder barnet i dølgsmål og drukner det i en bæk, men bliver dømt til døden for drabet. For det er Fausts dæmoni: Han har solgt sig til Djævelen, men

alle omkring ham går ad Helvede til. Det er nok overhovedet det, der er dæmoni: At ens liv ødelægger andres liv.

Ingen af forfatterne fremstiller det mere virkelighedsnært end Knausgård i den seneste roman *Natskolen* om fotografen Kristian. Uden altid at ville det, i hvert fald uden at være bevidst udspekuleret gør han ondt mod alle, han omgås. Enhver udveksling og enhver kontakt med ham gør skade på de andre. Selv ganske almindelige hverdagssamtaler er ødelæggende overgreb. Knausgårds dialoger gør ondt i maven, for man oplever, hvor skrøbelige mennesker er. Det er muligt at tage vare på hinanden, og det er muligt at ødelægge hinanden. Kristian ødelægger altid, fordi han kun har sig selv i tankerne. Men hos Knausgård gør han det, allerede inden han har indgået en pagt med Djævelen og har fået succes i kunstverdenen. Dæmonien er i ham. Den kommer Mefistofeles ikke med. Den kommer fra Kristian selv. Det er Knausgårds bidrag til Faust-myten: Ondskaben kommer fra mennesket selv. Pagten med Djævelen er at indgå en aftale med sine egne dæmoniske træk, så man altid lader hensynet til sig selv veje tungest. Nej, ikke veje tungest. Det virkeligt djævelske er, at det er det eneste hensyn. At indgå en pagt med Djævelen betyder, at man end ikke skal afveje hensynet, for der findes kun hensynet til sig selv. Der er ingen andre at tage hensyn til. Knausgård gør det til overflod tydeligt, for Kristian ved ikke af, at han har indgået en pagt med Djævelen. Han lever blot sit liv af hensyn til sig selv, som han mener, at det bør leves. Men det liv er en djævelpagt, og i den pagt har Djævelen allerede fået sin belønning, for den skaber Helvede for de andre.

Faust-myten er en modfortælling til evangelieteksten, for Jesu fristelse i ørkenen

er netop fristelsen til at leve af hensyn til sig selv. Jesus kommer lige fra dåben, hvor det er blevet stadfæstet, at han er Guds søn. Men fristeren frister ham til at prøve, hvad det betyder. Er det at være den nydøbte Guds søn en mulighed for at hævde hensynet til sig selv i verden? Matthæus fremstiller fristelsen som en kamp med tre omgange.

I første omgang opfordrer fristeren Jesus: Gør sten til brød, hvis du er Guds søn, siger han. Dermed er det underforstået: Hvis du virkelig er Guds søn, kan vilkårene for livet i verden ikke gælde for dig. Du må kunne forvandle sten til brød for at stille din sult. Jesus svarer med et citat. Livet handler ikke om brød alene. Men det er ikke hele svaret. I Matthæusevangeliets forløb skal Jesus vitterligt lave – ikke sten – men sit legeme om til brød. Da han gør det, er det imidlertid ikke af hensyn til sig selv. Det er, for at hans tilhængere for evigt kan møde ham ved nadverbordet, hvor hans legeme gives for dem. Således er han Guds søn: Som en, der forvandler sig til brød for at give sig selv til sine disciple.

Anden omgang foregår som en skriftlærd diskussion om bibelsteder. Kast dig ud i døden fra templets tinde, siger Djævelen, for Gud har lovet at lade sine engle bære dig. Underforstået: Hvis du er Guds søn, kan menneskelivets begrænsninger ikke gælde for dig. Jesus svarer med et endnu stærkere citat: Du må ikke friste Herren din Gud. Men det er kun en del af svaret. Senere i evangeliet skal Jesus netop kaste sig i døden, og det skal vise sig, at livets begrænsninger ikke gælder for ham. Således er han Guds søn: Som en, der går i døden af hensyn til sine disciple.

Efter at være blevet sat til vægs med bibelcitater forsøger Djævelen med en ny

strategi i tredje omgang. Hvis ikke Jesus vil friste Herren sin Gud, vil han måske fornægte ham. Djævelen giver ham Faust-tilbuddet: Du bliver herre over alle verdens riger og får al deres herlighed, hvis du blot vil anerkende mig som din herre. Eller med andre ord: Lad hensynet til dig selv være det eneste hensyn for dit liv i verden, for sådan tilbeder du Djævelen og ikke Gud.

Det er den virkelige fristelse: Ikke at ville have nogen anden herre end sig selv; ikke at anerkende nogen herre uden for sig selv, for så har man kun sig selv at tage hensyn til. Sådan kaster man sig ned for Djævelen. Jesus svarer: ”Vig bort, Satan! For der står skrevet: ’Herren din Gud skal du tilbede og tjene ham alene.’” Men det svar bliver først fuldt udfoldet, da den opstandne Jesus i afslutningen af Matthæusevangeliet kan sige: ”Mig er givet al magt i himlen og på jorden.” Således er han Guds søn: Som en, der giver sig selv hen og vinder riget, magten og æren af hensyn til sine disciple. Derfor kan han slutte evangeliet ved at sige til dem: ”Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.”

For Jesus overvinder ikke Djævelen gennem de tre omgange i ørkenen. Det er blot opvarmning. Djævelen besejres først, da Jesus gennem sin lidelse, død og opstandelse har indstiftet et nyt herredømme, hvor alle folkeslag er gjort til hans disciple, og han er deres herre, der er med dem alle dage. De disciple er vi, når vi bekender Jesus Kristus som Herre, når vi døbes til at tilhøre den korsfæstede herre Jesus Kristus, og når den korsfæstede og opstandne frelser giver os sit legeme og blod. Så er vi i det herredømme, hvor den, der gav afkald på sig selv og gav sig selv hen, er herre.

Ved at have denne herre uden for os selv, kan vi forsage Djævelen og alle hans gerninger og al hans væsen, når den viser sig i den faustiske fristelse til at lade alle hensyn vige til fordel for hensynet til sig selv. Ved at underkaste sig den herre, hvis herredømme befrier os fra hensynet til os selv, fordi han indlemmer os i fællesskabet med ham, kan vi modstå den dæmoni, der ødelægger alle relationer. Og ved at være i fællesskab med ham kan vi tage afstand fra enhver dæmoni, også når vi møder den i andres forsøg på at vinde alverdens riger og deres herlighed ved at opkaste sig selv og sit eget begær til herre.

For det er forsagelsen af Djævelen og svaret til fristeren: at modtage sin herre i den Guds søn, der gav sig selv hen for evigt at være til stede for os.

DDS 336 – 691 – 34 --- 481 – 498 – 624

Husk at følge menighederne på Facebook under ”Immanuelskirken og Vartov Kirke”. Her kommer løbende opdateringer om menighedernes liv med påmindelser om arrangementer, fotos og meget andet.

Husk også, at søndagens prædiken løbende lægges ud på hjemmesiden.

Formandsberetning 2024

Da jeg forrige år overtog formandsposten i menighedsrådet for Københavns Valgmenighed, var det på mange måder et voveligt skridt. Jeg havde ganske vist siddet i flere råd og bestyrelser før, men aldrig som formand, og dertil kom, at der samtidig med formands-skiftet kom et helt nyt hold. Til gengæld var afgående rådsmedlemmer aldrig karrige med råd eller dåd. Megen hjælp har der været at hente og megen hjælp er der blevet givet - og bliver der givet - både af traditionsmæssig og praktisk art. I den sammenhæng er det umuligt ikke at takke Klaus Skovsted og Svend Rohrsted for deres aldrig svigtende opmærksomhed på menighedens tarv og kirkehusets velbefindende.

Som noget særligt, ja, enestående bør det nævnes, at et rådsmedlem, Kåre Nielsen under hele Kristian Olesens lange sygeorlov uden videre og uden vederlag har påtaget sig organisthvervet ved alle gudstjenester og andre kirkelige handlinger. Det er svært at give udtryk for, hvor meget denne indsats har betydet og stadig betyder for menighedens trivsel. En gudstjeneste uden orgelmusik er – trods en imponerende velsyngende menighed – en trist affære. Så megen hjælpsomhed og omsorg for Immanuelskirken! TAK Kåre.

Medlemskredsen

Vi har i Immanuelskirken i forhold til medlemstallet en endog særdeles god kirkegang, hjulpet godt på vej selvfølgelig af Vartov-medlemmer, men også af andre, der føler sig tiltrukket af vor enkle og ukunstlede måde at holde gudstjeneste på. Vi byder alle hjertelig velkomne. Vi vil gerne være et åbent grundtvigsk fællesskab med plads til alle, der har lyst til at være med.

Men det er klart, at vi allerhelst ser, at man melder sig ind i valgmenigheden. Medlemstallet er nogenlunde stabilt, godt 60, og der kommer hele tiden nye til, men med vor aldersprofil in mente er det absolut nødvendigt med en stadig tilgang af nye kræfter.

Rådet er til stadighed optaget af problemet og gør hver især, hvad vi kan. Men der er også her god grund til at minde hele menigheden om dens fælles ansvar for valgmenighedens fortsatte beståen.

Årets gang

Det har i det forløbne år som vanligt været en række møder arrangeret i fællesskab med Vartov Valgmenighed og afholdt i Vartovs menighedssal. Det drejer sig om mødet i februar med Laura Lundager Jensen om ”De grundtvigske valg- og frimenigheder anno 2044”, i marts med Emil Hilton Saggau om ”Kristendom, kirke og krig i Ukraine”, i oktober med Rasmus Mariager om ”Sjælekampen. Danskernes kolde krig”. I november var der planlagt et møde med Else Marie Bukdahl om ”Tradition og nybrud i Caravaggios kunst”. Dette sidste møde blev dog aflyst på grund af sygdom, men med løfte om gentagelse i marts 2025. Der er ligeledes som vanligt blevet afholdt børneadvent i Vartov og adventsmøde ligeledes i Vartov, samt Introduktionsmøde for nye medlemmer i begge menigheder ved præsten.

På samme måde har der hen over vinteren været holdt én studiekreds om ”Grundtvig og Irenæus” ved Jesper Tang Nielsen og en anden studiekreds om ”Grundtvigs skriftsyn” ved Ingrid Ank og Jesper Tang Nielsen.

De sjællandske Valgmenigheder afholdt efterårsmøde med Ubberup Valgmenighed som værter, og kirkerne på Frederiksberg afholdt også i år den traditionelle påskevandring med åbne kirker 2. påskedag. Begge dele med medvirken af medlemmer af Københavns Valgmenighed. Påskevandringen var i øvrigt med et glædeligt stor antal besøgende i Immanuelskirken. Kåre Nielsen spillede på orglet imens.

Det skal også nævnes, at dele af menigheden sammen med Vartov i efteråret deltog i en meget vellykket tur til Jordan.

Som nævnt i sidste års beretning er der blevet

ryddet op i den gamle konfirmandstue, der nu fremstår som et indbydende mødelokale i en for menigheden helt passende størrelse. Derfor bliver nu også såvel alle rådsmøder som studiekredsmøder og årsmøder holdt i dette lokale. Den litterære studiekreds ved mig har i år haft emnerne: Selma Lagerlöf og Sigrid Undset. Begge studiekredse har haft menighedens interesse og de har naturligvis også været åbne ikke bare for Vartovs medlemmer, det er en selvfølge, men også for andre interesserede. Det har tiltrukket flere fra nabolaget, hvilket er meget glædeligt. Deltagelsen har været overordentlig god og i denne sæson tæt på at nå sit maksimum. Det er morsomt, når et nyt initiativ opfylder et behov og på den måde lykkes.

Kommunikation

Sammen med Vartov Valgmenighed er der nedsat et kommunikationsudvalg, som til stadighed arbejder på at udbrede kendskabet til menighedernes liv også gennem de elektroniske medier såsom nyhedsbrev og Facebook-side.

Økonomi

Så er vi kommet til omtalen af smertensbarret: kirkens økonomi. Dog denne gang med en lille glædelig krølle på halen. Det forholder sig nemlig sådan, at vi i år ikke har spist af formuen, men har klaret os pænt med de forhåndenværende midler: Medlemsbidrag, afkast af formuen og diverse tilskud. Det er dog langt fra sikkert, at denne skanse kan holdes. De almindelige udgifter kan klares, men ekstra eller uforudsete udgifter er der ikke rigtig plads til. Der er derfor al grund til at gentage nødvendigheden af at skaffe nye medlemmer til menigheden.

Kirken

Som vi alle ved og påskønner, er vi her i menigheden i den lykkelige situation, at vi kan fejre gudstjeneste i et helt unikt kirkerum. Kirkerummet er noget så enestående som et stort sammenhængende kunstværk skabt af tidens ypperligste kunstnere, Niels Skovgaard, Joakim Skovgaard, Niels Larsen-Stevns med flere. De skabte ikke blot det fornemste, de som kunstnere formåede, men de deltog også

alle som trofaste medlemmer af menigheden flittigt i søndagens gudstjenester. Jeg tænker, det er denne sjældne kombination af kunst og kristentro, der giver Immanuelskirken sin helt særlige atmosfære og gør den i helt særlig grad egnet til gudstjeneste for få såvel som for mange.

Men selvom kirken er ”bygget af levende stene”, så har den med sine over 125 år behov for vedligeholdelse. Taget er det omme punkt. Vi er i det små begyndt på forberedelserne til et nyt tag, men det er en lang proces, ikke mindst fordi en sådan renovering skal finansieres udelukkende ved fondsmidler. Og der er nedsat et lille udvalg bestående af præst, formand og næstformand. Først skal der foretages en arkitektonisk forundersøgelse og skaffes professionel hjælp til fondssøgning.

Tak

Det er skik at slutte med tak. Og med al god grund. For der er meget og mange at takke. Først og fremmest er der grund til at takke for godt og glædeligt fællesskab omkring gudstjenesterne og menighedens øvrige aktiviteter. Det gælder naturligvis først og fremmest vor præst Jesper Tang Nielsen. Dernæst organisterne Kristian Olesen og Kåre Nielsen. På samme måde er der grund til at sige vor kirketjener Kirstine Tougaard en stor tak for hendes arbejde med at forberede gudstjenesten og ikke mindst hendes altid smilende og dejligt syngende deltagelse i selve gudstjenesten.

Vi skylder vor forretningsfører KK Madsen en helt særlig tak for hans store og uegennyttige indsats som regnskabsfører. Og personligt føler jeg trang til at takke rådet for deres aldrig svigtende loyalitet og spontane hjælpsomhed. Det er så dejligt, at I vil påtage jer hvervet, og at I utrætteligt alle bliver på jeres post. Det er en glæde at mødes med jer – hver gang!

Til slut vil jeg blot sige tak for ordet, tak til jer alle for det værdifulde fællesskab i Immanuelskirken.

Doris Ottesen

50-års præstjubilæum for Doris Ottesen

På Mariæ Bebudelsesdag er det 50 år siden, at Doris Ottesen blev indsat som præst i sit første embede. Siden har hun prædikeret mange gange i mange kirker, herunder ikke mindst Vartov Kirke og Immanuelskirken. Derfor festliggør vi jubilæet ved, at Doris Ottesen har gudstjenesten den 6. april i Immanuelskirken og fejres efterfølgende jubilæet ved en reception.

Alle er meget velkomne.

Påskevandring

Frederiksberg Provsti arrangerer for fjerde år i træk påskevandring mellem bydelens kirker anden påskedag *mandag den 21. april 13.00 – 16.00*. Alle kirkerne vil være åbne for besøg. Der er tilrettelagt forskellige ruter, men det er også muligt at sammensætte sin egen. Se nærmere på provstiets hjemmeside www.folkekirken-frederiksberg.dk.

Immanuelskirken deltager også i år i arrangementet og vil være åben og bemanded i tidsrummet.

Velkomstarrangement for nye medlemmer

Nye medlemmer inviteres til introduktionsmøde *mandag den 19. maj kl. 17.00*. Der vil være korte oplæg om menighederne. Invitation udsendes særskilt til nyindmeldte. Andre interesserede kan kontakte Jesper Tang Nielsen.

Årsmøde i Foreningen af Grundtvigske Fri- og Valgmenigheder

Lørdag d. 24. maj arrangerer Sdr. Nærrå Valgmenighed årsmødet. Der er generalforsamling og program med gudstjeneste, foredrag og middag. Udførligt program kan findes på hjemmesiden. Pris 575,- for forplejning og program. Tilmelding senest d. 1. maj på mail til Jesper Tang Nielsen. (jtn@kvvv.dk).

Støvede madrigaler?

Koncert med koret Samklang *torsdag den 12. juni kl. 19.30* i Vartov Kirke.

Madrigaler, verdslige sange fra det 16. århundrede, kan lyde tørt og støvet. Men madrigaler er langt fra det. Fyldt med tekster om lykkelig - og især ulykkelig - kærlighed, de største glæder og dybeste sorger, påtvungne ægteskaber, utroskab og erotik, druk, guder og gudinder og masser af humor - er de musikalske små fortællinger om det levede livs aspekter med alt, hvad livet indeholder - dengang som nu. Vi har sammensat et program som indeholder det hele - samt en lille overraskelse - og glæder os til at føre jer igennem både sjov, kærlighed og smerte.

Koncerten er gratis.

Konfirmation 2026

Konfirmationsberedelsen begynder i ugen efter skolernes efterårsferie og foregår onsdag eftermiddag kl. 15.30. Forældre bedes henvende sig til Jesper Tang Nielsen for tilmelding, gerne inden udgangen af maj. Konfirmationen er planlagt til den 26. april 2026. Der er introduktionsmøde for forældre og konfirmander efter gudstjenesten *søndag den 28. september*.

Kalender

Søndag 6. april kl. 10.00

50-års præstjubilæum for Doris Ottesen i Immanuelskirken

Mandag 21. april kl. 13.00-16.00

Påskevandring på Frederiksberg

Mandag 28. april kl. 19.00

Årsmøde i Vartov Valgmenighed i menighedssalen

Tirsdag 29. april kl. 15.00

Læsekreds om Sigrid Undset i konfirmandstuen i Immanuelskirken

Mandag 19. maj kl. 17.00

Velkomstmøde for nye medlemmer i menighedssalen

Lørdag 24. maj

Årsmøde i Foreningen for Grundtvigske Fri- og Valgmenigheder i Sdr. Nærrå

Tirsdag 10. juni kl. 19.30

Koncert med koret Samklang i Vartov Kirke

Adresser

Præst: Jesper Tang Nielsen

Løngangsstræde 24,2., 1468 København K, tlf. 24 94 26 28

e-mail: jtn@kvvv.dk - hjemmeside: www.kvvv.dk

Københavns Valgmenighed

Formand:

Doris Ottesen,
Køjevænget 62, 2791 Dragør
Tlf. 26 83 46 42

Forretningsfører:

Karl Kristian Madsen
Hestkøb Vænge 39, 3460 Birkerød
Tlf. 4011 9100
Bank: 2191 - 6897622120

Kirketjener:

Kirstine Tougaard Møller
Flakholmen 19, 3th.
2720 Vanløse
Tlf. 25 76 24 07

Organist:

Kristian Olesen
Sankt Peders Stræde 8A, 4000 Roskilde
Tlf. 20 76 07 32

Vartov Valgmenighed

Formand:

Heiner Lützen Ank
Ahlefeldtsgade 26, 1tv., 1339 København K
Tlf. 53 34 16 05

Forretningsfører:

Niels Mattsson Johansen
Lysefjordsgade 10, 4tv., lejl. 2, 2300 København S
Tlf. 23 23 57 01
Bank: 6194 - 4170277452

Kirketjener:

Emil Nygård Johansen
Tagensvej 15, 2200 København N
Tlf. 26 37 48 54

Organist:

Kristian Olesen
Sankt Peders Stræde 8A, 4000 Roskilde
Tlf. 20 76 07 32

Valgmenighedernes hjemmeside er www.kvvv.dk

Bladets redaktion:

Jesper Tang Nielsen (ansvarshavende), Nanna Skovsted, Gudrun Haastrup

Forsidevignet: Peter Hentze

Afsender:

Københavns og Vartov
Valgmenigheder
Longangstræde 24, 2.
1468 København K

Gudstjenester i Vartov Kirke og Immanuelskirken*

Hvor intet andet er anført, varetages gudstjenesten af Jesper Tang Nielsen

30. marts (Midfaste søndag, sommertid
begynder)

Vartov Kirke kl. 10.00

6. april (Maria bebudelses dag)

Immanuelskirken kl. 10.00
v/Doris Ottesen

13. april (Palmesøndag)

Immanuelskirken kl. 10.00

17. april (Skertorsdag)

Vartov Kirke kl. 10.00

18. april (Langfredag)

Immanuelskirken kl. 10.00

20. april (Påskedag)

Vartov Kirke kl. 10.00

21. april (2. påskedag)

Immanuelskirken kl. 10.00

27. april (1. søndag efter påske)

Vartov Kirke kl. 10.00
Konfirmation

4. maj (2. søndag efter påske)

Immanuelskirken kl. 10.00

11. maj (3. søndag efter påske)

Vartov Kirke kl. 10.00
Konfirmation
Immanuelskirken kl. 16.00

18. maj (4. søndag efter påske)

Immanuelskirken kl. 10.00

25. maj (5. søndag efter påske)

Vartov Kirke kl. 10.00

29. maj (Kristi Himmelfarts dag)

Immanuelskirken kl. 10.00

1. juni (6. søndag efter påske)

Vartov Kirke kl. 10.00

8. juni (Pinsedag)

Immanuelskirken kl. 10.00

9. juni (2. pinsedag)

Vartov Kirke kl. 10.00

15. juni (Trinitatis søndag)

Immanuelskirken kl. 10.00
Vartov kl. 16.00

22. juni (1. søndag efter trinitatis)

Vartov Kirke kl. 10.00

29. juni (2. søndag efter trinitatis)

Immanuelskirken kl. 10.00

Ingen gudstjenester i juli

3. august (7. søndag efter trinitatis)

Vartov Kirke kl. 10.00

*Immanuelskirken ligger på Forhåbningsholms Allé 20, Frederiksberg.